

Cykeltur eller bil/bus rundt i Bispebjerg-Nordvest

Tilrettelagt af: Lokalhistorisk Arkiv Bispebjerg-Nordvest i Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev og Agendaforeningen i Nordvest

Kontakter:

Bispebjerg Lokaludvalg, Rentemestervej 76, 2400 København NV. –
Tlf.: 38 14 02 60, - www.bispebjerglokaludvalg@okf.kk.dk.
Har taget initiativ til disse foldere og nedennævnte foreninger har udarbejdet dem:

Lokalhistorisk Selskab, for Brønshøj, Husum og Utterslev,
Kontakt: se hjemmeside: www.lokalhistorie-bhu.dk, -
Formand Bo Öhrstrøm, Dyssevænget 74, - 2400 København NV.
mail: bo.oestroem@gmail.dk

Agendaforeningen Nordvest, Karens Hus, Bispebjerg Bakke 8,
2400 København Kontakt: Formand Tom Jørgensen,
2.tom.joergensen@gmail.com. Hjemmeside: www.agendaforening-nordvest.dk
10 turfoldere kan downloades herfra.

Desuden i Karens Hus komme foreningen Grøn Hverdag, Formand Jørgen Martinus
tlf.: 33 15 33 45, - www.gronne.familier.dk

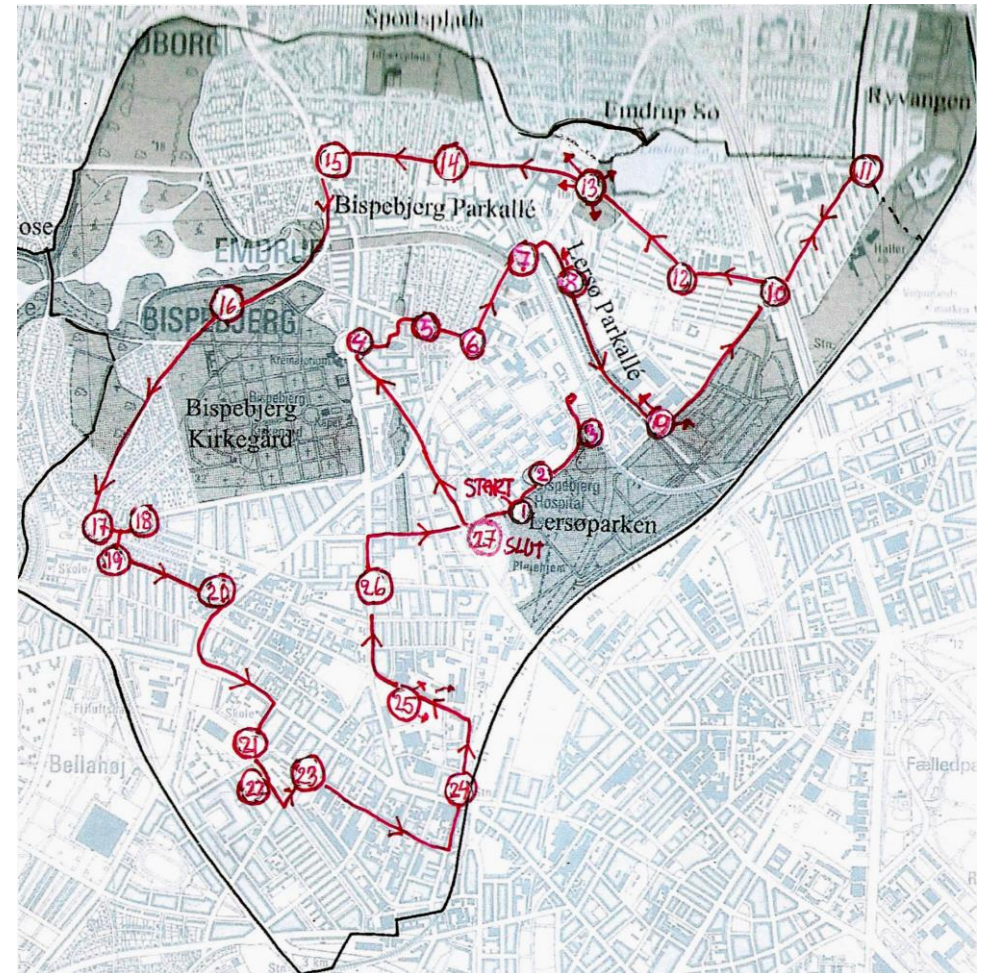
Tekst og rutelægning & tekst.: Poul Lindebjerg Jensen & Christian Kirkeby,
Lokalhistorisk Arkiv Bispebjerg-Nordvest 2009.

Bispebjerg Torv med Grundtvigs Kirke

Legepladsen "Pipperen" mellem
Nattergalevej og Rørsangervej

Turen starter ved.... Side 1

1. Karens Hus var oprindeligt opført i begyndelsen af 1915'erne og udvidet til nuværende størrelse i 1936. Oprindeligt til brugt til Lersøparken skolehaver, men så har der været 2 butikker, nemlig Isbutik og blomsterforretning, hvor indehaveren Karen boede i huset. Senere har det været omklædning for Bispebjerg boldklub i Lersøparken og så i mange stået tom. Intentionen er, at føre Karens Hus delvis tilbage til sin tilstand omkring 1936. Huset ligger placeret på ca.. 2000 kvm. stort areal, i daglig tale kaldet **"Karens Have"**, hvor **Agendaforeningen**

i **Nordvest** og en gruppe beboere i 2004 påtog sig opgaven at have en økologisk oplevelseshus- & have. På 1. sal har Lokalhistorisk Arkiv Bispebjerg-Nordvest til huse. Desuden er der i Huset Grøn Hverdag og administration af skolehavernes administration i Huset. Lokalhistorisk Arkiv er flyttet til selve Kulturhuset.

2. Lersøparken – økologi, motion og sundhed. Parken udgør et stort grønt potentiale for de omkringliggende kvarterer. Derfor bør der åbnes op flere steder. Der er spændende planer om at blotlægge Lygteåen på en strækning. Den ligger der jo allerede, - blot i rør. Parken er indviet i 1910 anlagt med udgravningsjord fra Bispebjerg Hospital.

3. Slangen” – fra gammel drøm til historisk nytænkning. Billedhuggeren Bjørn Nørgaards spændende byggeri på Bispebjerg Bakke: Det gode håndværk – og det bedste fra industrien. Husene er skalmuret med kvalitetssten i 2 farver: røde på den ene side og gule på den anden, - akkurat som det var tradition at gøre i gamle dage. Som Bjørn Nørgaard siger: Arkitekten siger det er et hus. Jeg siger det er en skulptur!

4. Grundtvigskirken ”Oppe på Bjerget”, ved Bispebjerg Torv er et af højdepunkterne i dansk arkitektur, tegnet af arkitekt P.V. Jensen Klint. Det ligger på et af Københavns højeste punkter. Grundstenen blev lagt 8. september 1921,- på Grundtvigs fødselsdag og Tårnet blev færdigt i 1927. P.V. Jensen Klint døde i 1930 og kirken blev indviet på hans fødselsdag i 1940. Vi Kører ind på Bispebjerg Torv og ser Kirken i hele sin størrelse og kører ud på Bispebjergvej th.

5. Vi passer **skuespillerforeningens stiftelse af 1927** ved Peter Rørdams Vej. Mange kendte skuespillere bor eller har boede i deres alderdom her.

6. Her på Tuborgvej har **Nordre Port til Bispebjerg Hospital** og modsat ser vi koret af Grundtvigskirken for enden af JP.V. Jensen Klints Plads græsplanen.

7. Farumbanen skiller bydelen og til det **østlige Emdrup** er kun to bilveje og her den ene ved den nye Emdrup st. fra omkring 1980, tv. Har vi Håndværkerforeningen Stiftelse fra 1940 og bagved en af bydelens stor **Plejehjem** i samme forenings regi.

8) Lersø Parkalle blev ført frem i 1952 til Tuborgvej fra Nørrebro. AAB bebyggelsen er fra den tid, Og er det yngste større byggeri i Bydelen, men **Lundehus Skole er fra 1939-42, og har i år 2000** fået tilbygget en klassefløj. Skolen er en aulaskole som Grundtvigskolen fra 1937-38. Perler i dansk funktionalistisk arkitektur, som dog for Grundtvigsskolen vedkommende bliver smadret af en ”betonklods” af en tilbygning.

9) Ved lyskurven drejes til venstre. Den sydlige del af Parkalléen er det mest velplanlagte og smukkeste erhvervsbyggeri i København, kaldet **Konfektionsbyen**, der er nu ikke tekstil tilbage, men alt muligt andet. Mod øst har vi en af Københavns have og medborgerhus kom i 1972.

Henvisninger:

Læs mere om **bydelen Bispebjerg-Nordvest**, hvis kommunale navn er **Bydel Bispebjerg**, og valgkreds mæssigt **Utterslev** fra Lokalhistorisk Selskab Brønshøj, Husum og Utterslevs bøger og kompendier, som kaldes Historiske Notater. Kan bestilles på e-mail: chr.kirkeby@humleby.dk eller bestilt dem hos din boghandler eller kom i Lokalhistorisk Arkiv Bispebjerg-Nordvest i Karens Hus.

Alle de historiske Notater kan lånes hos bydelens biblioteker på Lærkevej 18, og Bispebjerg Bibliotek Filosofvænget 1, begge 2400 København NV.

Karens Hus er en permakulturel inspirationshave og huset som også hjemsted for angendaforeningen-Nordvest. Her arrangeres flere spændende kurser og excursions til forskellige grønne tiltag. Formentlig vil huset også være hjemsted for foreningen: Grøn Hverdag.

Se om lignende foldere om guidede tur i Bydelen Bispebjerg, der er 9 andre foldere:

Det oprindelige Nordvestkvarter: Rentemestervej kvarteret, - Ørnevej kvarteret, - Pipfuglekvarteret

Nedre Bispebjergkvarter i Nordvest: Fra Nordvest til Bispebjerg, - Fra Nordvest til Utterslev og tilbage i det tidlige Kvarterløft Femkantens område, - Bispebjerg Hospital og Lersøparken.

Emdrup og Bispebjerg Kirkegård: Emdrup I Fra Utterslev Mose langs Søborghusrenden til Emdrup Sø og til Ryvangens Naturpark, - Emdrup II fra Ryparken over Emdrup skrammellegeplads til Utterslev Torv, - Rundt på Bispebjerg Kirkegård

Disse guidede turfoldere er blevet til på initiativ af Bispebjerg Lokaludvalg og mange har været inde over og læse korrektur. Er blevet til ved de to foreninger ved de to foreninger i Karens Hus. Hovedredaktør Christian Kirkeby

Bispebjerg Lokaludvalg, pt. Rentemestervej 76, 2400 København NV. – 38 14 02 60, - www.bispebjerglokaludvalg@okf.kk.dk.

Kulturhus Bispebjerg-Nordvest, - tlf: 38 14 02 61

www.kulturhus.kk.dk/kulturhuset-nv.dk - og se alle aktiviteterne her som også indeholder adskillige andre bygninger omkring sig.

14) Her findes Emdrups anden halvdel af større almene boligbyggeri i Emdrup Kantorparken efter krigen lavede man kriminalpræventive foranstaltninger for at forhindre hærværk og andet kriminalitet. FSB's ungdomsklubber oprettede flere forskellige aktiviteter. Bebyggelsen var børnerig ud over det sædvanlige. Mod nord har vi Nøkkerosevej-kvarterets villabebyggelse, som er meget eftertragtes.

15) Emdrup Torv var oprindeligt sporvognssløjfe og er forsat en busterminal for det vestlige Emdrup. Frederiksborgvej mod syd har vi "**Svinget**" som er det vestlige Emdrup butiksstrøg. Bemærk Frederiksborgvejs bebyggelse, ingen store ejendomme på mere end 3½ etager, boligblokkene vender enten gavlen ud mod vejen eller også har forskudt facadeflugt, foruden der er villaer.

16. Utterslev Moses nuværende status som offentligt parkanlæg blev etableret i perioden 1938-1942, som arbejdsløshedsprojekt fra tørve- og sivmose. **Naturværkstedet Streyf** er opført af Københavns Kommune i 2002 og danner udgangspunkt for Vej & Parks naturvejledere i deres formidling af natur og miljø i Utterslev Mose. Huset kan rumme 30 personer og alle kan deltage i de mange offentlige ture. Navnet "Streyf" kommer fra Streyfø som ligger ude i mosen tæt på stedet. Længer henne ud for Kirkegården har vi **Poppelalléen** op gennem Bispebjerg Kirkegård, hvor man ser Grundtvigskirken.

17. Utterslev Torv. Trods et ikke-landsbypræget byggeri omkring hele **Utterslev Gadekær**, fornemmes landsbypræget stadig. Selve gadekæret er der de senere år flyttet noget rundt med, men det er stadig et fredfyldt åndehul midt i storbyen. I 2003 blev Utterslev Torv sat i stand med bl.a. ny belægning og nye bænke og gadekæret omlagt.

Det Islamiske Kultur Center på Horsebakken 2 er moske for hele Københavnsområdet og fredag eftermiddag er her stor søgning. Moskeen har været her siden 1976. Det Islamiske Kultur Centers bygninger var oprindeligt mejeri med udsalg på den anden side af vejen i "**Torvebyen**", som nu siden 1995 er bebygget med almene **(AAB) tæt/lave byggeri**, var der her før en blanding af basarbygninger og gamle landsbyhuse. "**Tages Huus** og **Svenskehuset**" er de eneste tilbageblevne.

18. Sokkelundlille, Kongelig Jagthytte, Thranes Villa, Schweitzerhuset. Kært hus har mange navne. Indtil 1857 havde kongemagten eneret til jagt i Utterslev Mose. Det var baggrunden for, at det oprindelige Sokkelundlille i 1770 blev bygget som "jagthytte" for Christian 7, også kendt som "horehus" (for denne, men det glemte man). I dag **Børnekulturhus**, i Kulturhus Bisebjerg-Nordvest.

19. Utterslev Skole blev indviet i 2002 og er kendt som en spændende ny skole. Der er offentlig adgang på skolens areal, hvor der "i gården" er anlagt en kanal. Tidligere lå her småerhverv og "De røde barakker", som var "svenskehuse" fra 1946. Beboerne var "De rejsende folk", som boede her og ville ikke bo i lejligheder. Den oprindelige Utterslev Landsbyskole lå på den anden side af Skoleholdervej. Landsbyskolen var bygget i 1807 og forsvandt i 1960

20. Kulturhuset Bispebjerg-Nordvest. Kulturhuset blev indviet den 1. oktober 1997. Dengang hed det Kvartercentret Nordvest og huset fungerede som omdrejningspunkt for det daværende **Kvarterløft Femkanten** (1997-2003) i bydelen (vest for Tomsgårdsvej & t. Utterslev Torv med). 1. april indvies nyt Kulturhus med bydelens bibliotek med Lokalhistorisk Arkiv, med forsat mange kulturelle aktiviteter.

21. Hulgårds Have. HT-grunden har stået ubenyttet i ca. 10 år og blev solgt af HUR i 2004 til Kay Wilhelmsen Gruppen. Boligbebyggelsen "Hulgårds Have" får ca. 250 familieboliger udbudt som ejerboliger over 3 faser. Partnerskabet mellem KayW.-Gruppen, Københavns Kommune og omfatter det offentligt tilgængelige parkareal på grunden, som skal hænge sammen med Frederikssundvejens Skoles idrætsareal og Hulgårds Plads, begge ejet og forvaltet af Københavns Kommune. (Skolen er nedlagt i 2008).

22. Legepladsen mellem Rørsangervej/Nattergalevej. officielt "**Pipperen**" blev indviet den 24.10.2006 af Teknik- & Miljøborgmester Klaus Bondam og Poul Lindebjerg fra Kvarterløftet. Nye gummibelagte bjerge, kæmpehængekøje, rollespil-leje og meget mere venter alle barnlige sjæle. Boligbyggeriet omkring legepladsen er fra 1940'erne primo, ellers er "Pipfuglekvarteret" det moderne byggeri fra 1920'erne, ganske vist med kakkelovnsopvarmning, som stort set har til 1990'erne, hvor man får fjernvarme m.m.

23. Nye boliger på hjørnet af Mågevej og Ørnevej. Efter sigende startede Edelskov busselskab her. Der har også ligget en Mobil benzintank og senest lå Humleekspresen (ølgrossist) her. På hjørnet af Musvågevej lå Brdr. Grages bronzestøberi. I krydset Mågevej/Ørnevej er anlagt en minirundkørsel der, ligesom 40 km-zone skal være med til at dæmpe den alt for store hastighed i området. Kvarteret langs Ørnevej ned til Ndr. Fasanvej er et fra begyndelsen af 1900-tallets begyndelse.

24. Lygten Stationsbygning blev bygget i 1906 for jernbanen til Slangørup. 1976 blev banen omlagt til Svanemøllen Station og bygning stod tom til 2001 da Kvarterløft Nordvest og Bispebjerg Miljøcenter rykkede ind. Frederikssundsvej fra Mågevej til Højbanen er Nordvests butiksstrøg

Utterslev Torv med Børnekulturhuset Sokkelundlille i forgrunden tv. Var kgl. Jagthytte for Christian d. 7,

25. Enighedens Park. Nyt boligbyggeri 250 boliger og en daginstitution. På grunden tilhørte tidligere Mejeriet "Enigheden", som havde hestestalde m.m. og Lyngsie, stifter af mejeriet og Arbejdsmandsforbundet havde et kolonihavehus her. Mejeri-bygninger fra 30'erne er sat i stand og indrettet til nye formål, bl.a. filmproduktion, medievirksomhed osv..

Mejeribygningerne er fra 30'erne er sat i stand og indrettet til nye formål, bl.a. til filmproduktion, medievirksomhed osv.

Emaljehaven. På grunden som i svunden tid husede Glud & Marstrands Fabrik, -også kaldet "den fingerløse" (=farlig arbejdsmiljø), opføres der i perioden 2005-2007 ca. 180 boliger, for delt på 2, 3 og 4 værelser, såvel ejer- som andels – og lejeboliger. Cafe og fælleslokaler i stueetagen. Byggeriet indeholder også her en offentlig tilgængelig park og torv ud til Frederiksborgvej. Udfør byggeriet er Rentemestervej omlagt.

26. Frederiksborgvejs midterste del er der hvor butikkerne ligger mellem Rentemestervej og Hovmestervej. Boligbyggeriet her i Nordvest er det moderne boligbyggeri fra 1930'erne. Ud over Birkedommervej med røde sten, er alt med gule sten som Grundtvigskirken. Her var friarealer, altaner til alle boliger, bad og

27. Bispebjerg Kulturcenter: Ad Hovmestervej passerer man den sydlige sigtlinie til Grundtvigskirken, og passerer Grundtvigsskolen som blev bygget i 1937-38 som en moderne aulaskole med boldbaner på græs. På hjørnet at Tagensvej og Bispebjerg Bakke ligger Bispebjerg Kulturcenter, hvor de 2 barakker blev opstillet i 1948 som børnehaven og i 1949 som "ungdomsbarkken". Begge bygninger fungerede som medborgerhus det første i København, hvor man især med boligselskabet FSB's ungdomsklubber tacklede ungdomsproblemerne i opløbet efter krigen. Tagensvej 188 også børne- og ungdomsinstitutioner kom i 1958 og Bispebjerg Bakke 6, børne-omfatter det offentligt tilgængeligt parkareal på grunden, som skal hænge sammen Kommunes store områder af den slags og den bedst velordnede. Der har været kolonihaver siden 1. verdenskrig.

Lygtekroen på Lygten, eneste hus tilbage fra 1930'erne af Folmer Bendtsens motiver

Det Gule Palæ", på Vestergårdsvej, som er det hus fra 1917 i Pipfuglekvarteret i Nordvestkvarteret i Bydel Bispebjerg.

10) Vi passerer broen over **Helsingørmotorvejen**, men før passagen har vi den pyramideformede **Lundehus Kirke** for det østlige Emdrup, et lille butikscen-ter, som erstatter butikkerne i de huse, som blev nedrevet, da motorvejen blev anlagt i begyndelsen af 1970'erne

11) En smuttur op ad **Ryparken** fra 1932-35 & 1934-35 en af København første større parkbebyggelser th. Og kører ned til **Ryvangens Naturpark**, som er den tidligere ingeniørkaserne, der lukkede omkring 1980, og blev overdraget kom-munen som park og institutionsområde, herunder **Rymarksvænget Aktivcen-ter**, som fritidscenter for hele det østlige Emdrup. Her er også en pistolbane, hvor den tyske besættelsesmagt henrettede danske frihedskæmpere. Vær var-som ved stedet.

12) På Emdrupvej har vi AAB's **Emdrup Vænge og Emdrup Banke**, bygget hhv. 1937-40 & 1942-43 med 3-etager mod Emdrupvej og bagtil rækkehuse, som er meget eftertragtede. Mellem de 2 boligafdelinger bag jordvolde ligger **den verdensberømte Skrammellegeplads i Emdrup fra 1943**, dog ret ukendt i København.

13) Ved krydset Emdrupvej, Tuborgvej er der mod øst **Emdrup Sø med Em-drup Søpark**. Søen har siden Chr. 4 været et vigtigt drikkevandresoir til Køben-havn i flere hundrede år, og vand herfra blev ført ind til Byens Springvand, og Rosenborg m.fl., der kunne betale, i udhulede træstammer. De kaldtes "Spring-vand", i modsætning til "pumpevand" fra søerne, der ikke var særligt rent. Em-drup Søpark fra 1925 er den første park belagt med byplanvedtægt. Emdrup Sø er opdæmmet og har tilløb fra Utterslev Mose & Gentofte Sø. Afløb til Lersøom-rådet og videre ind til Søerne i omkring Indre By. Mod vest har vi **Emdrupborg**, der i dag Rummer Danmarks Pædagogiske Universitet. Det nuv. Emdrupborg er bygget af tyskerne under krigen. Mod syd har vi resterne af poppelalléen fra den oprindelige lystejeendom fra 1700-tallet, som opr. hed Emdrupgård og Annalyst.

Frederiksborgvej ved Rentemestervej

Grundtvigsskolen, nu Tagensbo Skole
Facaden mod Grundtvigskirken.